

- transformation // Global Education Futures Report. 132 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://edu2035.org/images/people/GEF_april26-min.pdf
2. Акініна Н. Л. Основні тенденції сучасної університетської освіти США / Н. Л. Акініна [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://visnyk.chnpu.edu.ua>
 3. Duderstadt James. *New Roles for the 21st-Century University* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://issues.org/16-2/duderstadt/>
 4. Проект итогового документа самміта Організації Об'єднаних Націй по прийняттю повестки дня в області розвитку на період после 2015 г. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.un.org/ga/search/view>
 5. Carlin Flora. *The Golden Age of Teaching Yourself Anything* [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.psychologytoday.com>

УДК 37.015.3

ТОВКАНЕЦЬ Г.В.,
БАНДУРОВИЧ І. Ф.,
ЧУЛЬБА Н.М.

Мукачівський державний університет, Україна

ГОТОВНІСТЬ ДО ШКОЛИ ЯК УМОВА УСПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Успішна адаптація до шкільного життя залежить від рівня готовності дитини до навчання в школі, сформованості основних передумов навчальної діяльності. Чим краще готовий організм дитини до всіх змін, пов'язаних із початком навчання в школі, подолання труднощів, яких не уникнути, тим легше вона їх подолає, тим спокійнішим буде процес пристосування до школи. Практика показує, що у дітей, не готових до систематичного навчання, набагато складніше проходить адаптація, пристосовування до школи. Тобто, фактично «неготові» діти – це контингент ризику мати найбільші труднощі, ризику невстигання, ризику поглиблення вже наявних відхилень в стані здоров'я або захворювань від надмірних навантажень і перевтоми.

Саме тому такі діти вимагають особливого підходу і особливої уваги вчителя і тому так важливо визначити рівень готовності до школи ще до початку навчання. Готовність дитини визначається її фізичним і психічним розвитком, станом здоров'я, розумовим і особистісним розвитком, тобто велике значення має весь комплекс чинників [1].

Оцінюючи стан готовності дітей при вступі до школи, слід враховувати такі показники:

1. *Спеціальна готовність до навчання.* Рівень здібностей дитини щодо читання, письма й лічби. Здібність або передумови в оволодінні спеціальними знаннями й навиками психологи називають «вступними навичками». Програма й методика навчання, що існують у сучасній школі, розраховані на дитину, яка не отримала спеціальної підготовки, – це навчання читання, письма, лічби.

2. *Психологічна готовність до навчання,* коли дитина впевнена в собі; відчуває задоволення, радість; переважають позитивні емоції; намагається стримувати негативні емоції. вміє керувати своєю поведінкою є Вона передбачає готовність розумову, мотиваційну, емоційно-вольову й соціальну [3, с. 177].

3. *Інтелектуальна готовність* до навчання – це достатній рівень розвитку деяких пізнавальних процесів. Можна сказати, що інтелектуальна зрілість відображає функціональне дозрівання структур головного мозку. Але розумова готовність дітей до школи не зводиться тільки до оволодіння певною сумою знань про навколишнє середовище, а включає мислительні дії та операції. Тому вона визначається як уміння дитини розв'язувати прості задачі, робити звуковий аналіз слова або зв'язно розповідати про зображення на картці, так і тим, якою мірою їм доступні операції аналізу, синтезу, порівняння, узагальнення дій тощо. Важливим є не стільки обсяг знань дитини, скільки їх якість, ступінь усвідомлення, чіткість уявлень [3, с. 204].

4. *Мотиваційна готовність до навчання* характеризується наявністю в дитини бажання навчатися, прагнення до діяльності, що має суспільне значення до нової соціальної позиції. Якщо у дитини сформовано бажання навчатися в школі, що ґрунтується на адекватних уявленнях про неї про її вимоги, то це сприятливий чинник, який забезпечує нормальний перехід до навчальної діяльності. Прагнення до школи заради зовнішніх атрибутів свідчить про недостатню мотиваційну готовність дитини. У такому випадку дитина виявляється не готовою до труднощів учіння, що негативно позначається на процесі адаптації до школи, на навчальних досягненнях учнів.

5. *Фізична готовність* до навчання характеризує фізіологічні функціональні можливості і стан здоров'я: володіння навичками ходьби, бігу, стрибків, кидання, рівноваги; сформованість рухових якостей (швидкість, спритність, гнучкість, витривалість та сила під час виконання вправ, удосконалені почуття рівноваги, координації, рухів та орієнтування у просторі), самостійна організація рухливих ігор і фізичних вправ на прогулянці, виконання правил гри; ознайомлення з різними видами спорту; сформованість навичок особистої гігієни (догляд за чистотою тіла, зубів, за зачіскою; своєчасно користування чистою носовою хусточкою, лише своїм рушником), сформовані навички культури харчування (правильне користування столовими приборами, серветкою, правильна поведінка за столом – сидіти прямо, не класти лікті на стіл, брати хліб, що лежить ближче тощо); вироблені навички самообслуговування.

6. *Емоційно-вольова готовність* дитини до навчання – визначає уміння регулювати свою поведінку в достатньо складних ситуаціях, пов'язаних із напруженням, переживаннями [3, с. 211].

Щоб допомогти дитині відчувати себе у школі комфортно, вивільнити у нього наявні інтелектуальні, особистісні, фізичні ресурси для успішного навчання і позитивного розвитку педагогам необхідно виявити психологічні особливості дитини та налаштувати навчально-виховний процес відповідно до її індивідуальних особливостей і потреб, допомогти дитині сформувати навички і внутрішні психологічні механізми, необхідні для успішного навчання і спілкування в навчальному середовищі.

Функціональна готовність до шкільного навчання – різнобічна характеристика дитини. У цей період закладаються основи міцного здоров'я, характеру, здібностей, особливості самосвідомості тощо.

Список використаних джерел

1. Адаптація дитини до школи / упоряд. С. Максименко, К. Максименко, О. Главник. – К.: Мікрос-СВС, 2003. – 111 с.
2. Психологічна готовність шестирічної дитини до школи / [упоряд.: К. Муліка]. – Полтава : ПОШПО, 2008. – 84 с.
3. Павелків Р. В. Вікова психологія: підручник / Р. В. Павелків.– К.: Кондор, 2015. – 469 с.

УДК 373.3.013:34

ТОВКАНЕЦЬ Г. В.,
ЛЕШКО Х.Ю.

Мукачівський державний університет, Україна

КУЛЬТУРА ПРАВОВОЇ ПОВЕДІНКИ ЯК ЗАВДАННЯ ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

Правове виховання – виховна діяльність школи, сім'ї, правоохоронних органів, спрямована на формування правової свідомості та навичок і звичок правомірної поведінки школярів. Необхідність проблеми правового виховання школярів на сучасному етапі, зумовлена наступними факторами: по-перше, однією із сторін всебічного розвитку особистості є наявність у неї високої культури поведінки, адже не можна вважати фізично здорову людину культурною, коли вона, маючи ґрунтовні знання, добре працюючи або навчаючись, порушує норми моралі чи законів; по-друге, в Україні спостерігається тенденція зростання дитячої злочинності, поширення злочинності серед неповнолітніх випереджає її загальне зростання, при цьому вона «омолоджується» [1]. Тому здійснення правовиховної роботи з учнями є доцільним з перших днів перебування дитини у школі.

Мета правового виховання учнів – формування в них правової культури громадянина України, що складається передусім зі свідомого ставлення до своїх прав і обов'язків перед суспільством і державою, закріплених у Конституції України, з глибокої поваги до законів і правил людського співжиття, готовності дотримуватися й виконувати закріплені в них вимоги, що виражають волю та інтереси народу, активної участі в управлінні державними справами, рішучої боротьби з порушниками законів. Залучення учнівської молоді до правової культури збагачує її духовне життя. Правове виховання зміцнює життєву позицію, підвищує громадянську активність, загострює почуття непримиренності до негативних явищ.

До завдань правового виховання відносять:

1. Озброєння учнів знаннями законів, підвищення їх юридичної обізнаності, систематичне інформування їх про актуальні питання права. Правові знання є тим підґрунтям, на якому формується правова свідомість, вони допомагають учням співвідносити свої вчинки і поведінку своїх товаришів не лише із загальновідомими моральними нормами, а й з вимогами законів, коригувати свою поведінку, змінювати її у правильному напрямі. Регулятором поведінки у цьому разі є дотримання норм моралі та звичаїв. Такі школярі не завдають шкоди іншим, не скоюють крадіжок та інших правопорушень, тому що керуються в конкретній ситуації певними моральними принципами.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>